

Kreativitás vizsgálat
a
Varga Katalin Gimnázium

10. A osztályában

Készítette: Szegedi György
Tehetség és fejlesztés szakvizsga

T a r t a l o m

1. A tehetség fogalma
2. Kreativitás, mint a tehetség fontos összetevője
3. A kreativitás tesztekéről
4. A tehetségfejlesztő program szervezeti keretei
a Varga Katalin Gimnáziumban
5. A vizsgálatban résztvevő osztály bemutatása
6. A kreativitás teszt eredményei
7. Melléklet magyarázat
8. Mellékletek

B e v e z e t é s

Dolgozatomban szeretném bemutatni azt a mérést, amit a Szolnoki Varga Katalin Gimnázium 10.A osztályának tanulóival végeztem. A mérés a kreativitásra irányul, de célja tágabb, hiszen a kreativitás a tehetség egyik fontos összetevője. A tágabb cél ezzel függ össze, ugyanis a vizsgált osztály egyike az Arany János Tehetséggondozó programban tanuló osztályunknak.

Dolgozatom felépítése a következő:

Röviden összegzem a tehetségre vonatkozó legfontosabb felfogásokat, a tehetség összetevőire vonatkozó elméleteket.

A kreativitás elméletéből is azokat az elemeket tekintem át, amelyek az iskolai gyakorlat szempontjából fontosak.

Bemutatom a Varga Katalin Gimnáziumot, szükséges rövid történeti kitérőt téve, majd az osztályt, amelyben a méréseket végeztem. Ez után következik a mérés, melynek eredményeit összevetem az egyéb mérésekből rendelkezésemre álló adatokkal és a tanulók eddigi eredményeivel.

A szakirodalom használatára folyamatosan utalok a dolgozat végén fejezetenként tüntetem fel a felhasznált forrásokat.

Az Arany János Programban sok felmérés készült az osztályról, talán ez a mérés is hozzájárul a megfelelő tanítás – tanulási folyamat kialakításához. Nézzük most a legelső fejezetet, ami a tehetség fogalmáról szól.

A tehetség fogalomköre

A tehetség csak a múlt század végén került igazán a tudományos vizsgálódás körébe, de addig is sokakat foglalkoztatott. Sokáig isteni eredetűnek vélték az átlagtól eltérő képességekkel rendelkezőket és a kiemelkedő szellemi teljesítményeket. A középkorban az ördöggel való cimborálás termékének tartották a kiemelkedő tehetséget és tudását boszorkányságnak. A reneszánsz kor visszaállította az emberi értelem görög-római kultúrába vetett tiszteletét. Ez a kor a gondolkodást az agy és az idegrendszer működésének tartotta.

A tehetség mércéje a kiemelkedő alkotás, azaz a produktum. A gyermekkori kiemelkedő képesség nem feltétlenül biztos jele a kiemelkedő teljesítménynek. (a Terman-vizsgálat ezt bizonyítja)

Kit tekinthetünk tálentumnak?

Kezdetben talán a sikeres embereket vagy a magas rangúakat sorolták ide, majd a legjobb tanulókat később az IQ-tesztekben legsikeresebbeket. Ma már a gyakorló tanárok is látják, hogy bonyolultabb a jelenség. Nem lehet egyetlen biztos definícióval meghatározni. A tehetség ígért: lehetőséget, reményt jelent valamelyik tevékenységi körben olyan kiemelkedő teljesítményre, amely társadalmilag hasznos és amely meglelégedettséggel örömmézzéssel, tehát sikerélménnyel jár elérője számára. (Czeizel Endre: Sors és tehetség. FITT image és Minerva, Budapest, 1997. 13. oldal) Az adottság velünk született lehetőséget, még a képesség a teljesítményben realizálódott megvalósult adottságot jelent. A tehetség eredetéről kétféle elképzelés van, amely a jelenlegi gondolkodásban hat. A vulgárgenetikusok szerint minden képességünk örökletesen meghatározott, velünk született adottságainkat a környezet nem befolyásolhatja. A vulgárgenetikusok mellett megjelent egy másik

irányzat, ami a vulgárszociológusoké. Ők úgy vélik, hogy az örökletességnek nincs döntő befolyása a képességekre, azok csak a külső hatásoktól függenek. Mindannyian érezzük, hogy egyik felfogás sem lehet teljesen igaz. Az emberi tehetség egyaránt függ a környezeti hatásoktól és a veleszületett adottságoktól.

A társadalom a környezeti feltételeken tud változtatni. Az iskolának fontos szerepe van a tehetségek kibontakoztatásában. Konzerválhatja és eltüntetheti a környezeti hatásokból eredő különbséget. Az iskolának tehát nagy szerepe van a szellemi adottságok és a személyiség kibontakoztatásában. Egyéni képességeket is figyelembevevő iskolarendszerre van szükség. Az individuális és differenciális oktatással sikereket érünk el ezen a téren. A cél a gyermek adottságának megfelelő oktatás elérése az iskolákban. Minél jobbak a veleszületett adottságok egy gyermeknél, a környezeti feltételek annál inkább éreztetik jó vagy rossz hatásukat.

Iskolarendszerünknek oda kell figyelnie a tehetséges gyermekekre és megfelelő fejlesztésekkel elkerülni elkallódásukat. Ehhez szükséges a gyermek tehetségajlamának felismerése, a gyermek képességeinek objektív felmérése és a szülőkkel történő együttműködés. Szükséges továbbá, hogy a tehetség fejlesztő program legyen tantervünk szerves része. Az iskola az adottságok kibontakoztatásának és a személyiségfejlesztésnek a tere legyen. Ha tudjuk, hogy hogyan kell fejleszteni a tehetséges gyerekeket, akkor azt is jó tudnunk, hogyan ismerjük fel őket.

A tehetséges gyermek

Az Amerikai Oktatási Hivatal szerint: a kiemelkedő képességű gyermekek azok, akik a következő területen kiváló teljesítményt érnek

el, vagy érzékelhetően ilyen jellegű kimagasló adottságokkal rendelkeznek.

1. Általános intellektuális képesség (kimagasló)
2. Speciális-specifikus (mentális) képességek
3. Kreativitás
4. Vezetői képességek
5. Vizuális és egyéb művészi képességek
6. Pszichomotoros képességek (Marland, 1972; id. Mönks, 1998)

A pszichomotoros képesség bizonyos manuális munkák végzésére való különleges alkalmasság. A művészi képesség a zenei és képzőművészeti, költői és más artisztikus kiválóság alapja.

A vezetői képesség a társadalom fennmaradása szempontjából fontos. Nézzük az általános értelmi képességet és a specifikus képességeket.

Az intelligenciatesztek vizsgálatakor különült el egy G faktor (generális) ami tulajdonképpen az általános értelmesség vagy okosság. A másik faktor az S (speciális) képességeket takar. A specifikus mentális faktoron belül elsődleges mentális képességeket különíthetünk el. (Thurstone 1938) Ezek: térbeli tájékozódás, észlelési sebesség, verbalitás, szótalálás gyorsasága, az emlékezés, a számolási készség, az indukció képessége. Ezek az elsődleges képességek nagy önállósággal rendelkeznek. A férfiak térbeli tájékozódásban, még a nők verbalításban jobbak. A férfiak között több a kiváló matematikus és zeneszerző, még a nőknek kiváló a nyelvérzékük.

Gardner hét tehetségszférát különít el: nyelvi, matematikai-logikai, térbeli tájékozódás, zenei, interperszonális, intraperszonális, testmozgási.

A gyermekek két és fél százaléka mindenben jó, ők a kitűnő tanulók. Ezt általános értelmi képességüknek köszönhetik.

Kimutatható, hogy ők nem emelkednek ki specifikus tehetségszférákban. A tanulók további két és fél százaléka a különböző tehetségszférákban tehetségesek. Így általánosan tehetséges és speciálisan tehetséges gyerekekről beszélhetünk. Ha az iskola több tehetségszférát venne alapul, a gyermekek nagyobb százalékáról mondhatnánk azt, hogy tehetséges.

Az említett képességeken kívül a motivációra is szüksége van egy tehetséges embernek. J.S. Renzulli hangsúlyozta a táalentumok születésénél a feladat iránti elkötelezettséget, amit az akaraterő, a szorgalom és a kitartás hív életre. A motivációhoz szükséges az önbizalom és az állhatatosság, ami erős tenni akarásban nyilvánul meg. A konfliktusok a géniuszokban az alkotás gátjai is lehetnek, ezt küzdi le az optimizmus és a szakadatlan tetterekészség.

Összefoglalóan elmondhatjuk, hogy a kivételes szellemi teljesítményhez szükséges: magas szintű általános értelmi képesség, speciális mentális képesség, kreativitás és motiváció. Ha mind a négy komponens magas szintű az egyén különleges teljesítményre lehet képes. A magas specifikus képességekhez sokszor nem járul magas általános értelmi képesség, de így is megvalósulhat a táalentum. (pl. Picassó).

A kivételes szellemi teljesítmény megvalósulását befolyásolja a külső környezet. A külső környezeti hatásokat négy csoportra lehet bontani: családi hatások, iskolai, kortárs csoporti és társadalmi hatások. Nagy jelentősége van ezen felül a „sors faktornak”. Az adottságok valóra váltásának alapfeltétele bizonyos élettartam elérése, hiszen e nélkül nincs idő a tehetség bizonyítására. Ráadásul az egészségi állapot sem hagyható figyelmen kívül, hiszen bizonyos betegségek megakadályozhatják a veleszületett adottságok valóra váltását. (Czeizel Endre: Sors és tehetség. FITT image és Minerva, Budapest, 1997. 79. oldal)

A kreativitás jellemzői

A tehetség összetevői közül kiemelkedő szerep jut a kreativitásnak.

Fejér György filozófus e képen fogalmazta meg mit jelent a kreativitás.

1. „Az Eredetiség: ideáit nem mástól veszi, hanem önnön kebelében leli fel.
2. Az Újság: nem jár szokott úton, hanem maga tör ösvényt elő haladásra
3. A Függetlenség: nem szabály rabja példa utánczója, szokás majma: ő szab törvényt, ő remekel példányt, ő kezd szokást.
4. A lelkesültség: hazája az ideák tiszta ege, éhe és szomja a szép mesterség, nyugalma, érzéseinek kielégítése, gyönyörűsége a Geniusával való társalkodás.”

Guillford jött rá talán először, hogy nem azonosítható a tesztek által mért intelligencia mértéke a kreativitással. Ezek a tesztek a kreativitást kevésbé tudják felismerni, hiszen a konvergens gondolkodást részesítik előnyben.

Az eredetiség, könnyedség, az adaptív és spontán hajlékonyság fontosságát hangsúlyozta a kreativitás faktorain belül.

Egyesek a kreativitást a tehetség szinonimájaként értelmezik. A kreativitásnál az eredetiség fontos, kreatív diákjaink másképp gondolkodása alapozza meg gyakori kérdéseiket és dús fantáziájukat. Elégedetlenséget és kétkedést vált ki belőlük a már sokszor használt és elfogadott tan vagy törvény. Kíváncsiságuk sokszor túlzott aktivitást kelt a probléma megragadásában és megoldásában. Igen érzékenyek a kreatív emberek a sérelmekre. Fokozott a kreatív személy kritikai érzéke, egyben elégedetlenek önmagukkal, de kialakulhat köztük a túlzott becsvágy is.

A magas IQ-jú emberek (tanulók) gyakran, idegenül fogadják ötleteiket. A társadalmi reakciók ehhez hasonlóak. Nehéz egy kreatív embernek elfogadtatni eredeti gondolatait embertársaival és talán még ennél is nehezebb beilleszkednie a társadalomba.

Érdekes jelenség, hogy a társadalmi tevékenységükkel bizonyító alkotók közül fiatalon kevesen tartoztak a kitűnő diákok közé. Érdemes ezt emlékezetünkbe idézni akkor, amikor általános képet alkotunk egy-egy „izgága”, nem túlságosan szorgalmas és kevésbé alkalmazkodó tanulóról.

A kreativitás kutatás és tesztjei

A kreativitás kifejezést több értelemben is használják. Szűkebben alkotó gondolkodást jelent, még tágabb értelemben azokat a személyi sajátosságait az embernek, amelyek képessé teszik arra, hogy értékes produktumot alkosson.

A tágabb jelentés a fogalmat a tehetséghez viszi közel. A huszadik században vált általánossá Angliában és az USA-ban az iskolások IQ alapján történő szelekciója. A vizsgálatok bebizonyították, hogy szoros korreláció van az IQ és az iskolai teljesítmény között. Az a nézet is alátámasztást nyert, hogy az iskolai teljesítmény nem biztonságos előrejelzője a későbbi kiemelkedő teljesítménynek.

Guilford (1956, 1959) vizsgálata rámutatott arra, hogy az intelligenciavizsgálatok csak konvergens gondolkodást képesek mérni. A tesztek olyan feladatokat állítanak a tanulók elé, amelyekre egyetlen helyes válasz van, így elsősorban a memóriát, az absztrakciós képességet és a logikát mérik. A tesztek a divergens gondolkodást nem mérik, azaz nem veszik figyelembe az eredeti válaszokat és a fantáziagazdag ötleteket.

A kreativitás-kutatás virágkora a hatvanas években kezdődött. Getzels és Jackson (1962) kutatásai kimutatták, az intelligenciatesztek alkalmatlanok a mást, a többet tudó, magasan kreatív, de nem kiemelkedően intelligens gyerekek azonosítására. A tanárok, pedig jobban szeretik (elismerik) a magas IQ-jú, mint a magas kreativitású tanulókat.

Az iskola tehát nemcsak figyelmen kívül hagyja a kreativitást, hanem negatívan értékeli, időnként bünteti.

Torrance (1962, 1964, 1965) megerősíti, hogy 120 pont felett nincs korreláció az IQ és a kreativitás között, alatta azonban van. Rájött arra is,

hogy a tehetséges gyereket csak tehetséges pedagógus nevelheti megfelelően. (Barkóczy Ilona - Zétényi Tamás: A kreativitás felismerése és mérése. Pályaválasztási Intézet Kiadó 1981. 8. oldal) Kreatív nevelési programokat dolgozott ki. Wallach és Kogan (1965) bebizonyították, hogy az igen kreatív, alacsony intelligenciájú gyermekek okozzák a legtöbb nehézséget társas környezetükben és önelfogadásuk terén is. A teljesítmény hajszolása jellemző az alacsony kreativitású, ám magas IQ-júak csoportjára.

A kreativitás, döntő szerepet játszó kognitív működésmód. Az intelligencia és a kreativitás egymáshoz való viszonya a viselkedésmódot is befolyásolja.

Úgy tűnik, hogy mind a tesztekkel mért intelligencia, mind a kreativitás magas szintje, illetve a kettő kombinációja csak lehetővé teszi a kreatív produkciót, de nem biztosítja azt. Ezek a feltételek szükségesek, de a motivációs és a személyi jellemzőket sem szabad figyelmen kívül hagyni.

Mac Kinnon (1962) kreatív építészek csoportjánál végzett vizsgálatában alátámasztotta, hogy a magabiztosság és a függetlenség összefügg a megítélt kreativitással. Kimutatta, hogy a férfiaknál a kreativitás jól korrelál a feminitással, még mások szerint a nőknél a maszkulinitással.

A kutatások igazolták, hogy az alkotóknál a kreatív tevékenységet rendkívül erős hajtóerőként a kíváncsiság, illetve az érdeklődés motiválja. (Barkóczy Ilona - Zétényi Tamás: A kreativitás felismerése és mérése. Pályaválasztási Intézet Kiadó 1981. 14. oldal) A kreativitás azonosításához sokoldalú megközelítésre van szükség. Fontos a „magas” IQ és a tesztekkel mért kreativitás magas foka, de a kreatív produkció létrejötte szempontjából döntőek a személyiségtulajdonságok. Ezek közül is a legfontosabbak: a függetlenség, nyitottság, emocionális érzékenység és a magabiztosság.

A kreativitás kutatói azt is próbálták megfejtetni, hogyan alakulnak ki azok az eredeti ötletek, megoldások, amit kreatívnak mondunk. Volt arra is példa, hogy kreatív személyeket arra kértek, hogy számoljanak be érzéseikről, gondolataikról az alkotás közben.

A pszichológiában két kutatási irány fedezhető fel ebben a témakörben. A pszichometrikus megközelítés azt próbálta meghatározni, melyek azok a kognitív tényezők, amelyek magukba foglalják a kreativitást vagy közreműködnek a kreatív gondolkodásban. A kutatók számos divergens gondolkodást mérő tesztet fejlesztettek ki. Úgy gondolták, hogy a kognitív, a motivációs és a környezeti faktorok felelősek elsősorban a kreatív teljesítményért.

A legismertebb és legelterjedtebb teszt Torrance (1966) nevéhez fűződik, amely a verbális és figurális kreativitást egyaránt méri. Weisberg szintén a kognitív pszichológia alakja a kreativitást a hétköznapi emberek átlagos gondolkodási folyamatai eredményének tartja. Minden új produktum szerinte egy korábban már meglévő dolog átalakítása. Egyszerűen túl kell lépni a szokványos megoldásokon.

Gardner (1988) szerint nem szabad a kreatív személyiség megfogalmazást használni, ehelyett beszéljünk az egyénről, mint kreatív művésről.

A kreativitást már egymásra ható rendszerek szempontjából vizsgálja. A rendszerek genetikai-biológiai, pszichológiai és szociális tartalmat foglalnak magukba. A kreatív képességeket foglalja össze Gary A. Dawis és Silva B. Rimm tanulmánya. Néhány dolgozatomhoz is kapcsolható kreatív képességet emeljünk ki ezek közül.

Folyékonyság (Fluencia), annak a képessége, hogy nyitott problémákra vagy kérdésekre számos megoldást vagy választ ajánljunk. Az általam használt körök kreativitástesztnél a körök száma fogja jelenteni ezt az értéket.

Flexibilitás. Annak a képessége, hogy valamely problémát különbözőképpen közelítsünk meg, különböző kategóriába tartozó ötleteket gondoljunk ki, vagy különböző perspektívából közelítsünk a feladathoz. A „körök” teszténél ha a kísérleti személy csak azonos kategóriába tartozó válaszokat ad, akkor a flexibilitása zérus lesz.

Originalitás: Egyediség, nonkonformitás a gondolkodás és cselekvés terén. Ha egy személy magas originalitási pontszámot ér el, az válaszában szokatlanságát, újszerűségét, találó, nem konvencionális voltát, ritkaságát jelenti. A problémát nagy mentális ugrással oldja meg. Gyakran él egyszerű formák szokatlan összehozásával. Itt derül ki igazán, hogy a kísérleti személy gondolkodását mennyire jellemzi a divergens produktivitás.

A flexibilitás magas értéke esetén a kísérleti személy a válaszinformációt több oldalról ragadta meg szemantikus transzformáció vagy divergens művelet segítségével. Alacsony értéke esetén a személy egy sémára ad válaszokat. Ha a flexibilitás alacsony és a fluencia magas, akkor egyetlen szempont kimerítésére törekszik.

A „körök” teszténél megkülönböztetünk még átlagos originalitás értéket és relatív flexibilitást is. Az elsőt úgy kapjuk, hogy az originalitást elosztjuk a fluenciával. Arra kapunk így választ, hogy az egyes válaszok originalitási értékei mekkorák, függetlenül a válaszok számától. A magas érték azt jelenti, hogy a személy válaszai egyenként is szokatlanok, ritkák. A mutató bevezetését az indokolja, hogy egyes személyek az átlagosnál kevesebb, de magas originalitású válaszokkal hátrányba kerülnének azokkal szemben, akik több, de gyenge vagy közepes originalitású választ adtak. A relatív flexibilitást a flexibilitás és a fluencia hányadosából számítjuk ki. A magas pontszám itt azt jelenti, hogy a személy több oldalról próbálta megközelíteni a feladatot, sokféle

lehetőséget közölte. Az átlagos originalitással együtt jól értelmezhető, magas értékük a tesztben kimagasló teljesítményt jelez.

A kreativitásteszteket felhasználóknak tisztában kell lenniük azzal, hogy egy személy számtalan területen, úton érvényesítheti kreatív képességeit, és az általunk használt tesztek alkalmasint nem érintik ezen területek mindegyikét

A tesztekben kapott teljesítmények segíthetik a felhasználókat abban, hogy meghatározhassák egy-egy személy vagy csoport olyan intellektuális képességeit, amelyeket az addig rendelkezésükre álló módszerekkel nem tudtak nyomon követni. A tapasztalatok szerint csak az IQ-val együtt értelmezhetők megfelelően a kreativitási eredmények. Aki a teszt értékelése után alacsony kreativitási szintet mutat arra azt mondhatjuk, hogy a személy intellektuális képességeit inkább konvergens gondolkodás jellemzi az adott feladatban. Ne használjuk a nem kreatív kifejezést, inkább teljesítményét „kevésbé kreatívnak” ítéljük. (Barkóczy Ilona - Zétényi Tamás: A kreativitás felismerése és mérése. Pályaválasztási Intézet Kiadó 1981. 22. oldal)

Eljutottunk a kreativitás jellemzőin keresztül a kreativitástesztekig. Számba vettük a kreativitástesztekkel mérhető képességek értékelését. A következőkben ismerkedjünk meg a kísérlet színhelyével, ahol már régóta folyik tehetségfejlesztő munka. Ez a Varga Katalin Gimnázium Szolnokon.

Tehetségfejlesztő program szervezeti keretei a Varga Katalin Gimnáziumban

A Varga Katalin Gimnázium már régen bekapcsolódott a tehetségfejlesztésbe. Kiepítettük a fakultációs rendszert akkor, amikor a tehetségfejlesztés megítélése még nem volt kedvező. Az iskolában most is magas színvonalú fejlesztő munka folyik, amit eredményeink igazolnak. Elősegítjük a tehetséges gyerekek felsőfokú továbbtanulását, de nem feledkezünk el a lemaradók felzárkóztatásáról sem.

Intézményünk bekapcsolódott az Oktatási Minisztérium által támogatott Arany János Tehetséggondozó Program munkájába. Mielőtt gimnáziumunk szervezeti kereteinek elemzésébe kezdenék a tehetséges tanulókról szeretnék szólni.

A tehetséges tanulók különleges bánásmódot igényelnek. A tehetséges diákokra jellemző: a gyors felfogás, a jó emlékezet, fantázia, a tartós figyelem és elvont gondolkodás. Tanításuk egyértelműen többletmunka a pedagógusoknak. Intellektuálisan kihívást jelentő feladatok tervezése, a folytonos érdeklődés fenntartása és kielégítése, egyaránt feladatunk. A nagyobb szülői elvárásnak is meg kell felelnünk.

A tehetségesek nem csak az átlagos tanulóktól, hanem egymástól is különböznek. Nálunk Magyarországon a tehetségnek hivatalosan elfogadott definíciója nincs. Általában négy tehetségjegyet említenek a szakemberek.

- Átlagon felüli intelligencia (értelmi képesség). Korábban egyetlen kritériumnak számított a tehetség eldöntésénél.
- A tanuló kimagasló specifikus tantárgyi teljesítménye.

Ezeket a teljesítményeket a tantárgyi tesztek mérik fel.

- A tanuló kreativitása.

- A tanuló motiváltsága, azaz hogy mennyire kitartó a feladatvégzésben. Itt a szülőnek és a pedagógusnak is nagyon nagy a felelőssége. A tehetség fejlesztő programokba „bekerülni” a szülőnek presztis növelő, ezért meg kell vizsgálni állításait a tanuló motiváltságáról. A motiváció eldöntésében segít a pedagógus személyes megfigyelése.

A tehetséges gyermekek fejlesztése

Három stratégia létezik a fejlesztésnél: a gyorsítás, a gazdagítás és az elkülönítés. Gimnáziumunk a gazdagítás eszközt alkalmazza leginkább, bár fellelhető nálunk a gyorsítás és bizonyos mértékig az elkülönítés is. Az előzőre példa az előrehozott vizsga, az utóbbira az egyéni tehetséggondozás (versenyre felkészítés).

A tehetséges tanulók többsége az átlagosnál nagyobb elkötelezettséget, felelősséget mutatnak saját tanulásuk iránt. Ezért nagyobb szabadságot biztosíthatunk nekik ahhoz, hogy az érdeklődésüknek megfelelő témában elmerüljenek. Segíthetünk nekik, hogy maguk állítsák össze tantervüket, amiben az előírt tananyag is benne szerepel. A csoportos tevékenység és az ötletbörze is fejlesztőleg hat a tehetségesekre. Segítenünk kell őket abban, hogy véleményüket tudományos magyarázatokkal, válaszokkal támasszák alá.

Magyarázatot, elemzést, összehasonlítást, hipotézisalkotást és alkalmazást is bátrabban kérhetünk tőlük.

Célok és eszközök gimnáziumunkban a tehetség fejlesztés tükrében.

Intézményünk elsődleges célja bármilyen irányú felsőfokú továbbtanulásra történő felkészítés. Pedagógiai hitvallásunk a személyiség központúság. Tanulóinknak jogában áll kipróbálnia a

tehetségét, kérdezni, vitatkozni, javasolni és helyesbíteni a döntését. Fontosnak tartjuk, hogy nyilvánosságot teremtsünk tehetséges, alkotó diákjainknak. 9-10 osztályban a képességeknek és érdeklődéseknek megfelelő orientáció kialakítása a célunk. (Nevelési Program – Varga Katalin Gimnázium 6. oldal)

Később nagyobb hangsúlyt kap a kiscsoportos tehetséggondozás a versenyekre, pályázatokra ösztönzés és felkészítés. A képzési irányok is tükrözik a tehetségesek fejlesztését. A tehetséggondozó program előkészítő évében képességfejlesztés és hiányok kompenzálása a feladat. A programban tanulás módszertan és önismeretfejlesztés is szerepel. A kommunikációs készségek fejlesztése is cél. (Nevelési Program – Varga Katalin Gimnázium 9. oldal)

Az anyanyelv és az idegen nyelv fejlesztése differenciált csoportképzéssel valósul meg. Gimnáziumunkban általános tehetséggondozó, matematika idegen nyelv és két tannyelvű képzés is folyik. Differenciált csoportképzés valósul meg idegen nyelvből. A két tannyelvű képzésben nemcsak a nyelvi órákat tartjuk kis csoportban, hanem azoknak a tárgyaknak az óráit is, amelyeket angolul tanulnak diákjaink (biológia, fizika).

Pályaválasztást előkészítő foglalkozások készítik fel a diákokat a döntéshelyzetekre. Iskolánk biztosítja a tehetséggondozás, minden szükséges feltételét. Változatos tanári és tanulói tevékenység jellemző az ismeretszerzésben. A tanórán kívüli, egyéni érdeklődésen alapuló, változatos tevékenységeket is biztosítja az intézmény. Felsőbb évfolyamokban mindenki számára biztosítja az iskola az emelt óraszámú képzést a továbbtanulás irányának megfelelően. Egyetemi oktatókat és vendégelőadókat hívunk, ami a tanulóknak a feladat iránti elkötelezettséget növelheti.

A tantestület által létrehozott Bánffy Katalin – Varga Katalin Alapítvány támogatja a tehetséges tanulók egyéni és közösségi programját.

Feladatunk a nevelőtestület felkészültségének fejlesztése a differenciált pedagógiai eljárásokban és a tanulási képességek fejlesztése terén. A tehetséggondozás speciális pedagógiai eljárásait és kultúráját igyekszünk elsajátítani.

Tevékenység: A képességvizsgálatot a felvett diákok körében az iskolapszichológus végzi. A képességeknek megfelelő céltételezés vezet sikerhez, így növelheti a tanulási motivációt a tanulóknál. Az osztályban tanító tanárokkal konzultál az iskolapszichológus a tanuló csoportok erősségeiről és a fejlesztendő területekről. (figyelem, tartós munkában való helytállás, motiváció)

A gyorsabb ütemben haladók számára biztosítjuk az előrehozott vizsga lehetőségét. A tanulmányi versenyekről tájékoztatjuk a diákokat, a részvételre motiváljuk és felkészítjük őket. Fakultációválasztást és változtatást biztosítunk.

Tekintsük most át az iskolánk történetét a szervezeti változások tükrében. A gimnáziumot 1930-ban alapították és a hatvanas évek végén a megye iskolái között a középmezőnybe tartozott. 1969-ben Páldi János lett az igazgatónk, aki az egyéni képesség és a tehetség kibontakoztatását alapelvének tartotta. 1971-ben indult a fakultációs kísérlet, ami arra alapozott, hogy a serdülőnek sokféle cselekvési lehetőséget választási döntési szituációt kell felkínálni ahhoz, hogy megfelelően válasszon magának életcél. A tanulók az alapórán együtt tanultak, de a választott tárgy fakultációs órájára már csak azok a tanulók mentek, akik így döntöttek.

A szaktanár heti két órában önállóan határozhatta meg a tanóra tartalmát.

A tanulók kezdetben csak az osztály megváltoztatásával válhattak fakultációt.

A kísérletet külső szakmai csoport nem irányította és nem támogatta. Az iskola tanárai folyamatosan javaslatokat tettek, így vált gyakorlattá a műhelymunka.

Új típusú tanár-diák kapcsolat alakult ki és egy új nevelőiskola modellje körvonalazódott. 1975-en létrejött a Studium Generale, ami egy olyan tárgy, ami a tanulókat tanulni tanítja. A tanulásmódszertannak nálunk több mint 20 éves hagyománya van. A tantárgyi programban önismeret-fejlesztő elemek is voltak kezdettől fogva.

Természetes lett iskolánkban a tanulói munkáltatás a felfedeztetés, a vitatkozás, a többkönyvű ismeretszerzés.

Az előrehozott vizsga 1974-től elfogadott nálunk, ami újfajta munkatársi viszonyt alakított ki a tanár és a diák között. 1975-től a megye legjobb iskolái közé soroltak minket. Az 1977/78-as tanévben UNESCO-kutatás színhelye volt az iskola, amelyben a permanens művelődés képességét vizsgálták. 1978-tól országosan is bevezették a fakultációs rendszert. Nálunk ekkor megkönnyítettük a félévenkénti lehetséges fakultációs választást: már nem kellett a tanulónak az osztályát elhagynia.

A nyolcvanas évektől támogatott új kísérleti program kezdődött nálunk, ezzel párhuzamosan az iskola teljes rendszerére kiterjedő pedagógiai mérési sorozat kezdődött. Megnőtt és tervszerűbb lett a belső elemzések, értékelések, szerepe, jelentősége.

1985-ben Páldi János nyugdíjba ment és helyette Botka Lajosné vette át az iskola vezetését. Az igazgatónő kezdeményezte a két tannyelvű képzés programjához való csatlakozást. Ezt a programot a tehetségfejlesztés speciális színterének tartják az itt dolgozó tanárok. Az országosan öt éves képzéstől eltérően nálunk négyéves képzési idővel tervezték a programot. 1988-ban indult a kísérleti intenzív nyelvi osztály.

Szaktanáraink képessé váltak az angol nyelvű tanításra, főleg önképzéssel. Minden évben anyanyelvi lektor és anyanyelvi szaktanár tanít nálunk.

1985-től fakultációs rendszerünk változott: fakultációt már senkinek sem kötelező választani, ez csak lehetőség marad. Csak az a diák lehet „faktos” az adott tárgyból, akinek az osztályzata legalább négyes. A fakultációs tárgyak felcserélését követelményekhez kötjük. Jelenleg alapórával egybeépített heti öt órás fakultációk is működnek. 1984-88 közötti időszakot figyelembe véve a nyolcadikok voltunk a felvételi eredményesség szempontjából.

1986-ban a Pedagógiai Intézet bázis iskolájává lettünk. Tantestületek, munkaközösségek, pedagógiai kutatók érkeznek hozzánk. 1989/90 tanévben a Közoktatás fejlesztési Alaphoz pályázatot nyújtottunk be. A program lényege az volt, hogy a csatlakozó iskolákban alakítsunk ki a hetedik osztály elején olyan tehetségfejlesztő nívócsoportokat, amelyekben a matematikát és egy idegen nyelvet nagyobb óraszámban tanulják.

Ezek a tanulók a 8. osztályban dönthetnek úgy, hogy a Varga Katalin Gimnáziumban hasonló programú osztályban folytatják tanulmányukat, de jelentkezhetnek más középiskolába is.

A kilencvenes években is folytattuk a kísérletezést: bekapcsolódtunk a minőségbiztosításba és az Arany János Tehetséggondozó programba. A nevelőtestületben már természetes igény az újat akarás. A pedagógiai közvélemény ma már jelzőként használja az iskola nevét „vargás kísérlet”.

A kísérletben részt vevő osztály bemutatása

A kreativitástesztet a Varga Katalin Gimnázium 10.A osztályával végeztem el. Ez az osztály az Arany János Tehetséggondozó Programban tanul. Jól ismerem az osztályt: szaktanárunk és osztályfőnökünk vagyok két éve.

A 9.E osztályba érkezett tanulóknál általános a kiegyensúlyozott családi légkör. A szülők támogatóak és érdeklődőek, bíznak az iskola és a kollégium nevelőmunkájában. A tanulók közül mindenki szeretne továbbtanulni és ezért meg is tesznek mindent.

Az osztály nagyobb része jó szervező és egyben jó végrehajtó ember. A kollégiumban mindig együtt kell lenniük. Szerencsére már az első évben nagyon jó osztályközösség alakult ki. A gyerekek elfogadják egymást és megértőek, így beilleszkedési problémák nincsenek. Nincs baj az akaraterejükkel és a kitartásuk is megfelelő. Nagyon hálásak a dicséretért és az elismerésért. Tanulmányi téren az osztály eredményesnek mondható.

Az osztály inkább humán érdeklődésű, de az informatikát is sokan szeretik. A matematika megy talán a legnehezebben. Szorgalmasan pótolják hiányosságait, de a természettudományokból nagy lemaradást kell behozniuk.

A tanulási motiváció az osztályban megfelelőnek mondható, fontos a tudásszerzés, érdeklődőek és az elvárásokat nem tartják teljesíthetetlenek.

Kivételesen jól teljesítenek, talán a hozott tudásuknak köszönhetően a következő tanulók: Adrián, Miklós, Renáta, Katalin, Julianna, Katalin, Ádám.

Az osztály szorgalma igen jó. A magatartásról ugyanezt lehet elmondani: tisztelettudóak együttműködőek. Sok osztályfőnöki dicséretet kaptak az

első évben, még elmarasztalást nem. Néha érezhető az osztályban feszültség, amit az otthontól való elszakadás okoz. Az iskola többi osztálya kezdi befogadni őket a második évben, ebben az is segített, hogy számos tantárgyi és sport eredményt tudtak felmutatni.

A sokféle szempontból heterogén összetételű osztályban nehéz feladat volt az egyes szaktantárgyakból mindenkit a megfelelő szintre hozni. A nehéz munka ellenére a szaktanárok továbbra is szorgalmas és igyekvő tanulóknak tartják őket.

A kollégiummal (ott laknak ugyanis) a kapcsolatunk igen kedvező, hiszen a nevelőtanáraikkal jól együttműködünk. Az esetleges konfliktusokat kellő körültekintéssel és párbeszéddel oldjuk meg. Az előkészítő évben nagyon fárasztó volt a gyerekeknek, hogy a sok iskolai óra után a kollégiumi foglalkozásokon is részt kell venniük. Jellemző rájuk, hogy nemcsak a kötelező programokon voltak ott, hanem a szabadon választottakon is. (társastánc, dráma)

Mielőtt rátérnék a tanulmányi eredmény értékelésére, összegzem teljesítményüket az előkészítő első évben. Az év elérte a célját, azaz az osztály nagyobb lemaradások nélkül folytathatta tanulmányait gimnáziumunkban.

A második évben nőttek a követelmények, de a teljesítményük is növekedett.

A tanulmányi eredmények az első év végén: osztály átlag:4,61; matematika:4,04; német:4,56; angol:4,36; magyar irodalom:5,00; magyar nyelvtan:4,64; szorgalom:4,52. Öt tanuló lett kitűnő.

Versenyek: Számos különböző szép sikerről számolhatnék be az osztállyal kapcsolatban, de én csak egyetlen eredményt írok le. Az Arany János II. országos művészeti fesztivál vándorszerlege az osztályé lett. A gyerekek megszerezték a fesztiválon a legjobb színésznői díjat. Film és

irodalom kategóriában aranyérmesek lettünk. Képzőművészeti és ének kategóriában ezüstérmét szereztünk.

Térjünk rá a Debreceni Egyetem által végzett mérés rövid közlésére.

A pszichológiai mérés 2001. szeptember, és 2002. június közötti változásokat tárta fel tanulóinkban.

A matematika tantárgyra vonatkozó énképnél, az iskolai és szülői énképnél kis negatív változás történt ebben az időszakban. Az országos átlagokhoz képest az osztály énképe kedvezőbb. Jellemző a tanulókra az izgulás, idegesség közvetlen számonkérési helyzetben. Szorongóbbak, aggódóbbak a tanév végén a tanulók, mint kezdetben. Az emocionális izgalom szintje az osztályban emelkedett. Nőtt a külső motiváció, azaz a jó jegyekért való tanulás. Gyakoribbá vált a mechanikus tanulás, talán azért, mert félnek a tanulóink a lemaradástól. A tanulók kevésbé vesznek el a tananyag részleteiben, mint korábban. Nőtt a lelkesedés a tananyag iránt, az összefüggéseket, pedig inkább keresik, mint korábban.

A teszt bemutatása és az értékelés

Az osztály és a kreativitás teszt bemutatását követően a tesztírás körülményeiről szólnék. Az osztályomra vonatkozóan több mérési anyag áll rendelkezésemre, hiszen a debreceni mérés mellett az iskolapszichológus mérési adatait is ismerem. Mindezek alapján reálisnak látszott a tanulók kreativitásának részletesebb megfigyelése és vizsgálata. Folytatom a kiértékeléssel, ami az osztályátlagra, majd az egyéni eredményekre vonatkozik. Sajnos sem az átlagot, sem az egyéni eredményeket nem tudom összevetni országos adatokkal, életkornak megfelelő átlagokkal. Így az egyéni teljesítményeket csak az osztályátlaghoz tudom hasonlítani. A tanulók két tesztet írtak kb. húsz perces különbséggel, így az összehasonlítást is el tudom végezni. Kiemelném ezután még egyszer a tesztben legjobban szereplő tanulókat. Megfigyeléseimet kollégáimmal folytatott célzott beszélgetésekkel igyekeztem gyarapítani.

A nonverbális kreativitás tesztek közül a TORRANCE-féle köröket elnevezésűt választottam. A feladat az, hogy adott idő alatt harmincöt kör segítségével a lehető legtöbb kör formájú tárgyat rajzoljon a kísérleti személy. A rajzokat táblázat segítségével értékeljük, ami meghatározza a kísérleti személy flexibilitási és originalitási szintjét. Megkaphatjuk még az átlagos originalitás és a relatív flexibilitás értékét. Ha a felhasznált köröket megszámloljuk, akkor eljutunk a fluenciához.

2002. november 28-án végeztük el az osztállyal a mérést huszonöt fővel (tizenhat lány és kilenc fiú) Életkoruk tizenöt és tizenhat év között van. Az első teszt kitöltése után rövid beszélgetés következett a kör alakú tárgyokról, majd megismételtük a tesztet.

A tesztírás közben semmilyen zavaró körülmény nem fordult elő. Az osztály magatartása fegyelmezett volt. A tesztet az egész osztály végig megoldotta.

ÉRTÉKELÉS

A különböző kreatív képességek szerint értékelem az osztály teljesítményét. Az első megírt tesztnél az értékek az osztály átlagát tekintve a következők: Fluencia: 21,72; Flexibilitás:10,24; Originalitás:8,35; Átlagos originalitás:0,386; Relatív flexibilitás:0,493.

Az Osztály átlaga a második tesztben: Fluencia: 27,4; Flexibilitás: 13,92; Originalitás: 12,29; Átlagos originalitás: 0,446; Relatív flexibilitás: 0,52.

Láthatjuk, hogy minden érték javult a második tesztnél. Ez annak köszönhető, hogy viszonylag hamar íródott az első teszt után a második (kb: 20 perc). A beszélgetés a kör alakú tárgyakról felszabadító és ötletadó hatású volt.

Az egyénekenkénti értékelésnél sokszor hatalmas különbségek adódnak a két teszt eredménye között. Ennek megfelelően alakultak a különbségek az első és a második teszt között az osztály átlagában. A fluencia 32,88 %-kal nőtt, a flexibilitás 15,41 %-kal, originalitás 58 %-kal, átlagos originalitás 20,72 %-kal és a relatív flexibilitás 17,36 %-kal nőtt.

A tesztben a fluencia mennyiségi mutató az értékelhető válaszok számát mutatta meg (a körök számát). Ez a mutató különösen a második tesztnél kifejezetten magas. A 35 körből a gyerekek majdnem 28-at felhasználtak. A magas fluencia értékhez nem kapcsolódott alacsony flexibilitási érték. Nem kevés szempont teljes „kizsákmányolásáról” volt tehát szó.

Az osztály figyelmet érdemel a flexibilitási érték változásánál is. A beszélgetést követően az ötletek gazdagodtak és a teljesítmény „rugalmasabbá” vált. Az originalitás értéke a legnagyobb mértékben változott az első teszthez képest. Ez kisebb mértékben elmondható az átlagos originalitásról is. Talán ekkor már jobban eljutott a tudatukig a feladat, illetve az, hogy minél többféle megoldást alkalmazzanak, így

azok egyre eredetibbökké váltak. A relatív flexibilitás értéke a második tesztben igen megfelelő itt 0,5 feletti értéket kaptunk. A különbség az első teszthez képest 10 százaléknyi. Ennek a mutatónak az értékelése inkább egyéni szintén válik érdekessé. Magas értéke csak akkor tükröz kiváló teljesítményt, ha az originalitási mutató is magas mellette.

Az osztály átlagos teljesítményét vizsgálva megállapíthatjuk, hogy kifejezetten kedvező a kép. Ezután nézzük az egyének eredményét egymást követően. A személyek neve mellett feltüntettem az első év végi tantárgyi átlagát. A melléklet segít, ha az elért pontos értékre vagyunk kíváncsiak. (1. melléklet „számokban”).

Á. L. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,57

Az osztály átlagához képest mindkét tesztben a fluencia értéke kisebb. Flexibilitásban csak a második tesztben múlja felül az átlagot. Originalitás értékei az átlag alattiak. Átlagos originalitási szintjei jóval az átlag alattiak. Relatív flexibilitásban jóval az átlag felett teljesített a második tesztben. Helyezései: A második tesztben kiemelkedő a flexibilitása (harmadik helyezés) és ugyanitt a relatív flexibilitása (ötödik helyezés). A két teszt között jelentős a különbség, a flexibilitás mutatójánál 77 %-os emelkedés látható.

A válaszinformációt több oldalról ragadta meg, ám originalitási értéke jóval az osztály átlag alatt maradt.

B. A. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,86

Az átlaghoz képest a fluencia értékei elmaradtak. Flexibilitásban is elmaradt kissé az osztály átlagától. Originalitásában jelentősen elmaradt az átlagtól. A második tesztben az átlagos originalitása kicsivel meghaladta az átlagot. Ugyanitt relatív flexibilitásban felülmúlta az átlagot. Helyezései: a középmezőnyben helyezkedik el a teljesítménye.

Átlagos originalitása az első tesztnél csak a huszadik helyezést éri el, még relatív flexibilitásnál a hatodik helyet szerzi meg. Változás főleg az átlagos originalitásnál figyelhető meg, ami 49 %-os emelkedést mutat.

A második tesztnél sem kap magas átlagos originalitási értéket. Elmondható, hogy több oldalról próbálta megragadni a feladatot, ezt igazolja relatív flexibilitási értéke.

B. L. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,86

A fluencia érték az átlaghoz képest kimagasló. Flexibilitásban a második tesztnél felülmúlja az átlagot a teljesítménye.

Az átlagon felüli az originalitása. Átlagos originalitása a magas fluencia érték miatt elmarad az átlagtól. A relatív flexibilitása egyre közelít (alulról) az átlaghoz.

Helyezései: Kiemelkedő fluencia helyezése (először harmadik, majd második lett) flexibilitásban az első tesztnél ötödik még a másodiknál ő az első. Ha ezekhez az értékekhez átlag feletti originalitás járulna a kép még szebb lenne. A teljesítmény így is igen kedvező rugalmas gondolkodású és igen „szorgalmas” tanulóról van szó. Jelentősek a tesztek közötti változások, a flexibilitása 63 %-kal növekedett.

D. A. Előző évi tanulmányi átlaga: 5,00

Az átlaghoz képest a fluencia értéke jóval elmaradt. Flexibilitása is kisebb, mint az osztályátlag. Originalitása elmarad az átlagtól. Átlagos originalitása a második esetben kicsivel jobb az átlaghoz képest. Relatív flexibilitása mindkét esetben kimagasló.

Helyezései: először második majd első relatív flexibilitásban. A többi mutató pl. az originalitás inkább gyenge teljesítményt hozott. Igen kevés megoldást nyújtott, de azok más-más témakörbe tartozók voltak.

Fluenciában és flexibilitásban is 70 % feletti javulás látható a második tesztnél.

F. A. Előző évi tanulmányi átlaga: 3,86

Fluencia értéke igen elmarad az átlagtól. Flexibilitása átlagos szintű. Originalitásban, főleg a második tesztnél elmarad az átlagtól. Átlagos originalitása átlag alatti. Relatív flexibilitása hasonlóan az előző esethez kimagasló. Helyezései: Relatív flexibilitásban az első tesztnél az első lett, a másodiknál a hatodik. Flexibilitása az első tesztnél az ötödik helyezésre volt elég ez az előző személynél egy kicsit jobb helyezés. Ezekhez a mutatókhoz nem kapcsolódik még átlagosnak mondható originalitási érték sem. A tesztíró rugalmasságát hangsúlyozni kell. Fluenciában 20 %-kal nőtt a teljesítménye a tesztek között, de átlagos originalitásban visszaesett.

F. Á. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,86

Az első esetben jelentősen még a másodiknál alig marad el a teljesítménye fluenciában az osztály átlagától. Flexibilitása a második tesztnél megelőzi az átlagot. A második tesztnél originalitási értéke meghaladja az átlagot. Átlagos originalitása felülmúlja az átlagot mindkét esetben. Ez a relatív flexibilitásáról is elmondható.

Helyezései: Flexibilitásnál viszonylag jó az eredménye az osztály szintjét tekintve. (először hatodik majd negyedik). A többi eredménye az átlaghoz közelít sokszor felülről. Átlagos originalitásban és relatív flexibilitásban mindkét esetben a nyolcadik lett. Teljesítménye jónak mondható és a középmezőnybe osztja a tanulót. Fluenciája és flexibilitása 50 %-kal növekedett a tesztírás során.

G. N. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,57

Fluencia értéke az első tesztnél magasabb az átlagnál, de a másodiknál már nem. Flexibilitása a két esetben magasabb az átlagnál. Originalitása az első tesztnél kimagasló, még a másodiknál nem érte el az átlagot sem. Átlagos originalitása az első esetben igen kedvező a másodiknál kevésbé az. Relatív flexibilitása csak a második esetben átlag feletti.

Helyezése: Originalitásból kiemelkedő az első tesztnél ő a harmadik. Flexibilitásnál az első öt tanuló között van. Átlagos originalitása az első tesztnél a negyedik helyezést érte el. Igen figyelemre méltó teljesítményt nyújtott, amit a három kiemelt mutató is alátámasztott. Emelkedés látható a flexibilitásban és a relatív flexibilitásban is a többi mutató egy kicsit csökkent.

J. K. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,57

A fluencia értéke az osztályhoz képest igen kedvező, flexibilitásban átlag alatti teljesítményt nyújtott. Originalitásában gyengébb teljesítménye volt az átlagnál. Átlagos originalitásában kifejezetten gyenge teljesítmény jellemezte. Ez a relatív flexibilitására is jellemző.

Helyezései: Fluenciában először a negyedik majd a harmadik helyet szerezte meg. Flexibilitása az átlaghoz közelít. Originalitása átlag alatti és kifejezetten gyenge átlagos originalitásában meg relatív flexibilitásában. Igazán csak az értékelhető válaszok számában kiemelkedő és nem mondhatjuk rá, hogy ezt sok témakör felhasználásával teszi. Teljesítménye az átlaghoz képest inkább gyengébb Flexibilitásában 66 %-os javulást láthatunk az első teszthez képest.

K. M. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,71

Nagyon kiemelkedő a fluencia értéke. A flexibilitási mutató is kedvező. Jóval átlag feletti az originalitása. Átlagos originalitásában elmarad az

átlagtól, ez a magas fluencia értékének köszönhető. Relatív flexibilitásnál is hasonló a helyzet, mint az előbb.

Helyezései: Nagyon kedvező a kép. Fluenciában először második majd első az osztályban. Originalitásban először, harmadik majd visszaesik a teljesítménye. A két utolsó mutatóban kedvezőtlenebb a helyzet az előbb kifejtettek miatt. Az egyik legjobb teljesítmény az övé az osztályban. Flexibilitásban először negyedik majd az első az osztályban, ez az érték 50 %-kal nőtt az első teszthez képest.

K. K. Előző évi tanulmányi átlaga: 5,00

Fluencia értéke az első esetben jóval átlag feletti, a másodiknál az átlag alá megy. Flexibilitása az átlaghoz közelít. Originalitását a teszt átlagosnak számítja. Átlagos originalitása átlagos. Relatív flexibilitásban átlag alatti a teljesítménye.

Helyezései: az első tesztnél a fluencia és flexibilitás értéke a negyedik helyre volt elég. A többi mutatót tekintve inkább a középmezőnyhöz tartozik. Rugalmas, divergens gondolkodással jellemezhető ám ötletei átlagosak az osztály teljesítményéhez képest.

Átlagos originalitása 47 %-kal emelkedett.

L. R. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,86

Az első esetben a fluencia értéke elmaradt, a második esetben jelentősen meghaladta az átlagot. Flexibilitásnál az érték az első esetben elmarad az átlagtól, még a másodiknál meghaladja azt. Originalitása nem éri el az átlagot. Átlagos originalitása az első esetben kedvező a másodiknál kedvezőtlen. Relatív flexibilitása az első esetben kedvező még a másodiknál kedvezőtlen.

Helyezései: a második tesztben ért el nagyobb fluencia és flexibilitási értéket, de ehhez nem járult magas originalitás sőt átlagos originalitása még gyengébb.

Az első tesztnél az átlagos originalitás a hatodik helyre elég és a relatív flexibilitása is ötödik, ám az első két mutató itt gyengébb eredményű volt. Ha a két tesztben elért eredményeket összekevernénk akkor kedvezőbb eredményeket kapnánk. Így is figyelemre méltó az eredménye. Visszaesést láthatunk az átlagos originalitásban és a relatív flexibilitásban is. Nagyon jelentős változás történt a fluenciában, ami 146 %-os emelkedést hozott, a flexibilitása is 90 %-kal nőtt.

N. J. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,57

Fluencia szintje jóval az átlag alatt maradt. Ez a flexibilitásról is elmondható. Originalitása a legrosszabb értékű az osztályban. Átlagos originalitása igen gyenge. Relatív flexibilitása az első esetben alulról közelít az átlaghoz, még a második esetben kimagasló.

Helyezései: Eredménye gyengének mondható, hiszen fluenciában, flexibilitásban, originalitásban és átlagos originalitásban is az egyik legrosszabb eredményt érte el. Relatív flexibilitása viszont a második kísérletnél a második helyre volt jó. Ez az egy kimagasló mutató azt sugallja, hogy kevés megoldása volt nem eredetiek, de azokat sokféle témából választotta. Originalitásnál és átlagos originalitásnál 50% feletti javulás tapasztalható.

O. A. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,43

Fluencia értéke az átlagtól valamivel elmaradt. Flexibilitásban a második tesztnél csaknem eléri az átlagot. Originalitása az első esetben igen kedvező szintű, még a másodiknál nem éri el az átlagot. Átlagos originalitása az első esetben kimagasló, a másodiknál átlag felettinek

értékelhető. Relatív flexibilitása az első tesztnél nagyon magas, még a második esetben átlagosnak mondható.

Helyezései: Kimagaslónak mondhatjuk eredményét. Az első tesztnél átlagos originalitásban ő az első, harmadik flexibilitásban és relatív flexibilitásban és negyedik helyezést ért el originalitásban. A második teszt eredménye sem rossz, de nem hoz ilyen kimagasló eredményt. Az originalitási mutatók és a flexibilitás magas értéke, azt mutatja, hogy igen kreatív és rugalmas gondolkodású tanulóval állunk szembe. Az átlagos originalitás és a relatív flexibilitás visszaesett a második tesztnél. Flexibilitásban a két teszt között nincs különbség, ugyanaz a helyzet az originalitásnál is.

Érdekes, hogy a tanuló flexibilitásban három helyet még originalitásban nyolc helyet esett vissza a második tesztnél, ahol ugyanazt a szintet teljesítette mint az elsőnél.

R. K. Előző évi tanulmányi átlaga: 5,00

Fluencia értéke az átlagnál jóval magasabb. Flexibilitásáról ugyanezt el lehet mondani. Originalitása igen kedvező képet mutat. Átlagos originalitása átlag feletti szintű. Relatív flexibilitása az első esetben átlag feletti.

Helyezései: Nagyon kedvező az eredménye a tesztnek. Flexibilitában először második, majd első lett. Originalitásban az első tesztnél ötödik, majd nyolcadik. Relatív flexibilitása a negyedik az osztályban a második esetben. Fluenciája a hatodik legjobb lett. Az osztály átlagához képest a tanuló kreativitása és rugalmas gondolkodása kifejezetten jó. Itt a magas relatív flexibilitási értékhez csatlakozik a magasabb fluencia szint és a kedvező originalitás. A legnagyobb változás a flexibilitásnál volt, ahol a növekedés 28 %-os, és az originalitásnál ahol ez 40 %-os.

Sz. J. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,71

Fluencia értéke kimagasló, flexibilitásával együtt. Originalitása kiváló eredményű. Átlagos originalitása nagyon kedvező. Relatív flexibilitása az első tesztnél átlag feletti.

Helyezései: az osztályban talán övé a legjobb eredmény. Fluenciában flexibilitásban és originalitásban is első kezdetben. A második tesztnél az első két mutatónál második, originalitásban a harmadik lett. Helyezéseit tekintve ő a legkiemelkedőbb az osztályban. Rendkívül sok nagyon eredeti választ adott, ami igazolja divergens gondolkodását, nagy képzelőerejét. A kimagasló első teszt eredményét követően még tudta fokozni teljesítményét az originalitási és átlagos originalitási mutatókban.

Sz. Ju. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,86.

Kimagasló a fluencia értéke. Flexibilitásban az első esetben kimagasló az eredménye, de a másodiknál sem rossz. Originalitási értéke nagyon jó. Átlagos originalitása a második esetben rendkívül jó. Relatív flexibilitása elmarad az átlagtól.

Helyezései: Nagyon kedvező a kép, hiszen az egyik legjobb eredményt érte el a tanuló. Az első tesztnél fluenciában első, flexibilitásban második és így van az originalitásnál is. A második tesztnél második lett originalitásban és átlagos originalitásban is fluenciában pedig a negyedik. A mutatók azt igazolják, hogy „szorgalmas” és egyben nagyon kreatív egyéniség az osztály átlagához mérten. Érdekes, hogy 29 %-os originalitás növekedéssel tudta csak megtartani a második helyét ebben a mutatóban a tanuló. Átlagos originalitása majdnem 40%-kal növekedett így a tizedik helyről a másodikig jutott el.

Sz. A. Előző évi tantárgyi átlaga: 4,00

A fluencia értéke az első esetben alacsonyabb volt, mint az átlag a másodikonál meghaladta azt. Flexibilitásban ugyanez volt a helyzet. Originalitásban az elsőnél elmaradt az átlagtól a második teszténél felülmúlta azt. Átlagos originalitása csak a második esetben múlja felül az átlagot. Relatív flexibilitási értéke az átlag körül mozog.

Helyezései: A második teszt sikeresebb volt. Itt flexibilitásban harmadik, még fluenciában ötödik lett. Originalitásban a kedvezőnek mondható hetedik hely lett az övé. Nagyon jelentős volt a két teszt között a különbség. Originalitásban 145%-al nőtt a teljesítménye, de 50% felett volt az első három mutató emelkedése is. Magas flexibilitási kedvező fluencia érték mellett az originalitása is jó volt a második teszténél a tanulónak.

Gondolkodása igen rugalmas és viszonylag sok eredeti ötlet származik tőle a teszt során.

Sz. Á. Előző évi tanulmányai átlaga: 5.00

Fluenciája alulról közelít az átlaghoz. Flexibilitása valamivel jobb az átlagnál. Originalitásban egyik esetben sem érte el az átlagot. Átlagos originalitása gyengébb az átlagnál. Relatív flexibilitásban kiemelkedő az első esetben. Helyezései: Flexibilitásban nyújtott jó eredményt: először harmadik, majd negyedik lett. Viszonylag magas fluencia szintje és flexibilitása miatt a relatív flexibilitás is kedvezően alakult /negyedik hely/. Rugalmas tanulónak mondhatjuk, de originalitási értékei inkább a középmezőnybe osztják. Originalitásban volt a legnagyobb az emelkedése, ami 36 %-os. Fluenciája is ide tartozik, ahol 28 %-os növekedés látszik.

Sz. S. Előző évi átlaga:4,43

Fluencia értéke először megközelítette, majd túlszárnyalta az átlagot. Flexibilitás: átlag alatti. Originalitása átlag alatti. Átlagos originalitása jóval átlag alatti. Relatív flexibilitása az első esetben átlagos a másodiknál az alatti.

Helyezései: Inkább kedvezőtlen a kép, ha az originalitási értéket nézzük, de fluenciában és flexibilitásban középszintet ért el. Az első teszt sikerült neki jobban, az osztályon belül teljesítménye a gyengébbek közé tartozik. Fluenciában és originalitásban 45% -os emelkedést produkált.

T. K. Előző évi tanulmányi átlaga: 5,00

Fluencia értéke átlagosnak mondható. Flexibilitása elmarad az átlagtól. Originalitása csak az első esetben nagyobb az átlagnál. Átlagos originalitása az első esetben nagyon jó, de a másodiknál elmarad az átlagtól. Relatív flexibilitása átlag alatti.

Helyezései: Átlagos originalitásban az első tesztnél harmadik lett. A második tesztnél a flexibilitása az osztályban a harmadik. Átlagos originalitásának magas értéke, jele eredetiségének, viszonylag rugalmas tanuló az osztály átlagához képest. Flexibilitásban nagyon jelentősek a két teszt közötti pozitív különbségek, 113% -os emelkedést ért el.

T. F. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,14

Fluencia értéke a második esetben kedvező, még az elsőben átlag alatti. Flexibilitása átlag körülinek mondható. Originalitása az első esetben gyenge, még a másodiknál jónak mondható.

Átlagos originalitása a második esetben túlszárnyalja az átlagot. Relatív flexibilitása az első esetben magasabb az átlagnál, még a másodiknál nem. Helyezései: A második tesztnél ötödik lett fluenciában és flexibilitásban, ugyanez a helyzet az originalitásnál is. A teszteredménye

ebben az esetben kedvezőnek mondható: rugalmas kreatív gondolkodás jellemzi.

Az első tesztnél az eredménye átlagosnak mondható vagy inkább gyengének. Originalitásban itt huszonkettedik lett.

Nagyon jelentősek a változások a két teszt között. Originalitásban 214 %-kal növekedett teljesítménye, fluenciában 100 %-os az emelkedés. Az ezt követő mutatókban is jelentős a növekedés kivéve a relatív flexibilitást, ahol visszaesés tapasztalható.

Ú. K. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,43

A fluencia értéke az osztályátlag alá került. Flexibilitása kicsivel átlag feletti. Originalitása átlag alatti volt. Átlagos originalitása kifejezetten jobb az átlagnál. Ugyanezt lehet elmondani a relatív flexibilitásról. Helyezése: Flexibilitásból mindkét esetben ötödik lett. A második esetben átlagos originalitásból is ezt a helyezést kapta. Ennél a tesztnél a relatív flexibilitása az osztályban a harmadik legjobb.

Igen rugalmas és viszonylag eredeti megoldásokat talált, így eredménye inkább a jobbak közé sorolható. Originalitási szintje majdnem 40 %-os emelkedést mutat. Flexibilitási mutatója is jelentősen emelkedett.

U. P. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,00

Fluencia értékei jóval magasabbak az átlagnál. Flexibilitása az átlaghoz közelít. Originalitása elmarad az átlagtól. Ez a helyzet az átlagos originalitásnál és a relatív flexibilitásnál is.

Helyezései: Az osztály alsó mezőnyébe tartozik, ám fluenciában és flexibilitásban voltak kedvező eredményei. Átlagos originalitásban és originalitásban gyengébb értéket ért el. Rugalmas gondolkodású tanuló viszonylag sok megoldást nyújt, de kevésbé eredetiek a gondolatai az

osztály átlaghoz képest. Az originalitási mutatóban következik be 71 %-os emelkedés, ami igen jelentős.

V. T. Előző évi tanulmányi átlaga: 4,29

Fluencia értéke kicsivel alulmarad az átlagénak. Flexibilitása csak a második teszténél múlja felül átlagot. Originalitása jónak mondható. Átlagos originalitása nagyon jó. Relatív flexibilitása a második esetben átlag feletti.

Helyezései: Originalitásban mindkét esetben hatodik lett. Átlagos originalitásban először második majd harmadik lett. A második teszténél a flexibilitása az osztályban a negyedik lett. A tanuló nagyon rugalmas divergens gondolkodású és igen kreatív az osztályátlaghoz képest. Főleg a flexibilitási értéknél nagy emelkedés mutatható ki, ami 87 %-os.

V. I. Előző évi tanulmányi átlag: 4,71

A fluencia értéke nagyon magas. Flexibilitása a második esetben kimagasló. Originalitása a második esetben a legjobb értékű volt. Átlagos originalitásban ennél a teszténél első lett. Relatív flexibilitásban elmarad az átlagtól.

Helyezései: Az osztály legjobb eredményt elérő tanulóinak egyike. A második teszténél első originalitásban és átlagos originalitásban is, fluenciában és flexibilitásban harmadik lett. Az első teszt még nem hozta el a kiemelkedő eredményeket ezért jelentős a különbség a tesztek között. Originalitásban 125 %-os emelkedést láthatunk még a flexibilitás és az átlagos originalitás szintje is több mint 70 % -os.

Szeretném még egyszer kiemelni a tesztben legsikeresebb tanulókat.

Sz. Júlia az osztályban az első lett fluencia flexibilitás és originalitás szintjét tekintve.

V. Ibolya első lett originalitásban és átlagos originalitásban is.

Sz. Judit fluencia szintje az első lett, flexibilitása a második helyezést érte el. Originalitásban második lett és átlagos originalitásban is.

O. András átlagos originalitása a legjobb az osztályban az első teszt alkalmával és relatív flexibilitásban a harmadik hely lett az övé.

V. Tímea átlagos originalitását tekintve második majd harmadik lett.

K. Miklós első lett fluencia és flexibilitás szintjét tekintve és negyedik legjobb originalitásban.

R. Katalin flexibilitásban második lett ezt követően pedig első. Relatív flexibilitásban negyedik és originalitásban ötödik helyezést kapott.

B. Linda első lett flexibilitásban, második fluenciában a teszt során.

A kreativitás teszt eredményét láthattuk az osztályban. Most a tanárok véleményével szeretném egyeztetni ezt az eredményt.

Három kollégámat kértem arra, hogy ha van az osztályban általuk kreatívnak ítélt tanuló azt jelöljék meg. A matematika a testnevelés és a rajz tanárnő vett részt az értékelésben.

Rajz tantárgyból a következő tanulókat ítélte kreatívnak a tanárnő: G. Nóra,

K. Krisztina. Rugalmasnak tartotta N. Józsefet, T. Ferencet és K. Miklóst.

Testnevelésből kreatív kollégám szerint: R. Katalin és L. Renáta. K. Miklós pedig inkább rugalmas a tanárnő szerint. Matematikából rugalmasnak ítélte meg a tanárnő R. Katalin, K. Krisztinát, T. Ferencet.

Összesen hét nevet adtak meg kollégáim. Ezek a nevek ott vannak-e a legeredményesebbnek ítélt tanulók között?

Csak két fő: R. Katalin és K. Miklós.

A tanárok kreatívnek ítélték meg G. Nórát, K. Krisztinát és L. Renátát. Rugalmasnak tartják T. Ferencet és N. Józsefet. Vizsgáljuk meg előbb az originalitási majd a flexibilitási értékeiket.

G. Nóra átlagos originalitásban a negyedik lett és originalitásban a harmadik.

A teszt eredménye egybeesik a kolléga jelölésével. K. Krisztina legjobb eredménye a tesztben az originalitás volt, ahol tizedik lett. Átlagos originalitása a középmezőnyhöz elég. A jelölés és az eredmény között itt eltérés van.

L. Renáta originalitása a tizenhatodik helyre jó. Átlagos originalitása a hatodik legjobb, tehát kollégám véleménye itt egyezik a teszt eredményével.

Flexibilitási mutatóknál: T. Ferenc flexibilitásban az ötödik lett. N. József relatív flexibilitása a második lett. Nála el kell mondani, hogy fluenciája és flexibilitása átlag alatti eredményű. Mindkét esetben igazoltnak látom a teszt által a tanári véleményeket.

Z á r á s

Végül dolgozatom zárógondolatai következnenek.

Tisztában vagyok vele, hogy nem szabad nagy jelentőséget tulajdonítani egyetlen teszt eredményének, de látnunk kell, hogy tanítványaink mennyire kreatívak vagy rugalmasak.

A mai iskolai gyakorlat konvergens gondolkodású és elfogadó tanulókat nevel. Ma nem vesszük észre gyermekeinkben a kreativitást vagy ha észrevesszük, nem törődünk vele, így az elsikkadhat. A jövő iskolájában remélem a kreativitás fejlesztésének is meglesz a megfelelő szerepe. Szerintem az úgynevezett tanuló tantervek tanításába is bele lehet csempészni egy-két elgondolkodtató feladatot és kreatív munkát. Az Arany János Tehetséggondozó Program kifejezetten törekszik arra, hogy a kreativitás ne sorvadjon el. Az előkészítő programjának sokfélesége a garancia erre. Az iskolában működő művészeti tárgyak és a kollégiumban lévő sokféle szereplési lehetőség biztosítja a személyiség fejlődését a kreativitás kibontakoztatását. A kreatív ember vitte előre mindig a világot, szükségünk van tehát mindig utánpótlásra ezen a területen.

Irodalomjegyzék

Szakirodalmak az egyes fejezetekhez:

1.

- Dr. Czeizel Endre: Sors és tehetség Bp. 1977 Minerva Kiadó
- Tehetség Kalauz szerk. Dr. Tóth László 1998 Kossuth Lajos Egyetemi Kiadó
- Báthory Zoltán Tehetségnevelés és iskola. In: Rauschburg J: Tehetséggondozás az iskolában. Tankönyvkiadó Bp. 1989.

2-3.

- Dr. Czeizel Endre: Sors és tehetség Bp 1997 Minerva Kiadó
- Dr Tóth László: Fejezetek a pedagógiai pszichológia köréből. Kossuth Lajos Egyetemi Kiadó
- Útmutató 5 Tehetség diagnosztika. Összeállította Dávid Imre, Debrecen 1999 Kossuth Lajos Egyetemi Kiadó
- Kálmánchey Márta (1981): A kreativitás fejlesztésének néhány elméleti és gyakorlati kérdése. KLTE, Debrecen. Acta Psychologica Debrecina 5.sz.
- Barkóczy Ilona – Zétényi Tamás: A kreativitás vizsgálata Bp. OPI 1981.

4.

- Útmutató 1 Tehetségfejlesztő programok Dr Balogh László Debrecen 1999 Kossuth Egyetemi Kiadó

- Útmutató 2. Gazdagító programok metodikája Dr Balogh László – Dr Tóth László Debrecen 1999 Egyetemi Kiadó
- Egy pedagóguspálya terméséből, válogatás Páldi János írásaiból Szolnok, 1994 Kiadja a Szolnok Megyei Jogú Város Önkormányzata
- A Varga Katalin Gimnázium minőségbiztosítási rendszere összeállította Szabó Róza és Kiss László
- A Varga Katalin Gimnázium pedagógia programja.

5.

- Osztályfőnöki jelentés a 9.E osztályról összeállította Szegedi György
- 9.E osztálynaplója
- 9.E osztályba került tanulók önéletrajza
- Beszámoló az Arany János Tehetséggondozó Programban végzett pszichológiai mérések eredményéről
Készítette Dr Bóta Margit

Magyarázat a melléletekhez

1. számú melléklet (számokban) Itt minden a kreativitás tesztben lévő eredményt láthatunk. Római számokkal jelöltem az első és a második tesztet. Az osztály átlaga lent látható.
2. számú melléklet (originalitás) Itt értékek, helyezések, százalékok láthatók. A százalékok a két teszt közötti különbséget mutatják. (általában pozitív előjellel)

3. számú melléklet (helyezések) Itt ha valaki ugyanazt az eredményt érte el, azonos helyezést szerzett.
4. számú melléklet (változások). Alul láthatjuk az átlagok közötti változásokat is.
5. számú melléklet a sorrendeket tartalmazza az egyes kreatív képességek terén.
6. számú melléklet egyéenként tartalmazza a helyezéseket.
7. számú melléklet grafikonon ábrázolja a kapott értékeket először személyenként, majd átlagban a legvégén. Itt egy személyre a két teszt miatt két ábra jut. Az A és B jelzés a két tesztet különbözteti meg. A számok pedig az ábécésorrendbe tett diákoknak felelnek meg.

5.sz. melléklet 1.**Sorrendek 1.****Fluencia****I.****II.**

1.	Sz. Ju., Sz. J.	1.	K. M.
2.	K. M.	2.	Sz. J., B. L.
3.	B. L.	3.	V. I., J. K.
4.	J. K., K. K.	4.	L. R., Sz. J.
5.	V. I.	5.	Sz. A., T. F., U. P.
6.	G. N. R. K.	6.	R. K., Sz. S.
7.	U. P.	7.	Sz. Á., F. Á., V. T.
8.	Sz. Á.	8.	Á. L., T. K.
9.	Sz. S.	9.	O. A., K. K.
10.	O. A., Á. L., Sz. A.	10.	G. N.
11.	F. Á., T. K., Ú. K., V. T.	11.	Ú. K.
12.	B. A.	12.	D. A., F. A., B. A.
13.	F. A., T. F.	13.	N. J.
14.	L. R., N. J.		
15.	D. A.		

Flexibilitás

1.	Sz. J.	1.	B. L., K. M., R. K.
2.	R. K., Sz. Ju.	2.	Sz. J.
3.	Sz. Á., O. A.	3.	Sz. A., V. I., Á. L.
4.	K. K., K. M.	4.	F. Á., L. R.

5.	B. L., F. A., Ú. K., U. P.	5.	G. N., T. F., Ú. K.
6.	F. Á., Sz. S.	6.	O. A., Sz. Ju., T. K., U. P.
7.	V. I., Á. L., Sz. A.	7.	D. A.
8.	B. A., L. R., T. F., V. T.	8.	B. A., F. A., K. K., Sz. S.
9.	D. A.	9.	J. K.
10.	J. K., N. J., T. K.	10.	N. J.

Átlagos originalitás

I.

II.

1.	O. A.	1.	V. I.
2.	V. T.	2.	Sz. Ju.
3.	T. K.	3.	V. T.
4.	G. N.	4.	Sz. J.
5.	Sz. J.	5.	Ú. K.
6.	L. R.	6.	T. F.
7.	Ú. K.	7.	R. K.
8.	F. Á.	8.	F. Á.
9.	R. K.	9.	Sz. A.
10.	Sz. Ju.	10.	G. N.
11.	D. A.	11.	O. A.
12.	F. A.	12.	D. A.
13.	Sz. Á.	13.	K. K.
14.	V. I.	14.	B. A.
15.	T. F.	15.	K. M.
16.	Sz. S.	16.	T. K.
17.	Sz. A.	17.	N. J.

18.	K. K.	18.	B. L.
19.	K. M.	19.	Sz. Á.
20.	B. A.	20.	Á. L.
21.	B. L.	21.	U. P.
22.	U. P.	22.	F. A.
23.	Á. L.	23.	L. R.
24.	N. J.	24.	Sz. S.
25.	J. K.	25.	J. K.

Relatív flexibilitás**Sorrendek****I.****II.**

1.	F. A.	1.	D. A.
2.	D. A.	2.	N. J.
3.	O. A.	3.	Ú. K.
4.	Sz. Á.	4.	R. K.
5.	L. R.	5.	Á. L.
6.	Ú. K.	6.	B. A.
7.	R. K.	6.	F. A.
8.	F. Á.	7.	G. N.
9.	T. F.	8.	F. Á.
10.	Sz. J.	8.	Sz. Á.
11.	B. A.	8.	V. T.
12.	Sz. S.	9.	Sz. A.
12.	G. N.	10.	O. A.
13.	U. P.	11.	B. L.
14.	Á. L.	12.	T. K.
14.	Sz. A.	13.	Sz. J.
15.	N. J.	14.	V. I.
16.	V. T.	15.	L. R.
17.	K. K.	16.	T. F.
18.	Sz. Ju.	17.	K. M.
19.	K. M.	18.	K. K.
20.	B. L.	19.	U. P.
21.	V. I.	20.	Sz. Ju.

22.	T. K.	21.	Sz. S.
23.	J. K.	22.	J. K.

I. 6. sz. melléklet**helyezési rend az osztályban***A. L.*

Fluencia	I. (10)	Flexibilitás	I. (7)	átl. orig.	I.
(23)					
	II.(8)		II. (3)		II.
(20)					
rel flex	I. (14)				
	II. (5)				

B. A.

Fluencia	I. (12)	Flexibilitás	I. (8)	átl.orig.	I
(20)					
	II. (12)		II. (8)		II.
(14)					
rel. flex.	I. (11)				
	II. (6)				

B. L.

Fluencia	I. (3)	Flexibilitás	I. (5)	átl. orig.	I.
(21)					
	II. (2)		II. (1)		II.
(18)					
rel flex.	I. (20)				
	II. (11)				

D. A.

Fluencia	I. (15)	utolsó	Flexibilitás	I. (9)	átl.orig.	I.
(11)						
	II. (12)			II. (7)		II.
(12)						
rel flex.	I. (2)					
	II. (1)					

F. A.

Fluencia	I. (13)	Flexibilitás	I. (5)	átl. orig	I.
(12)					
	II. (12)		II. (8)		II.
(22)					
rel. flex.	I (1)				
	II. (6)				

II. 6.sz. melléklet helyezési rend az osztályban

F. Á.

Fluencia	I (11)	Flexibilitás	I (6)	átl. orig.	I
(8)					
	II. (7)		II. (4)		II.
(8)					
rel. Flex	I. (8)				
	II. (8)				

G. N.

Fluencia	I. (6)	Flexibilitás	I (4)	átl.orig.	I
(4)					
	II. (10)		II. (5)		II.
(10)					
rel. flex.	I. (12)				
	II. (7)				

J. K.

Fluencia	I. (4)	Flexibilitás	I. (10) utolsó	átl. orig.	I.
(25)					
	II. (3)		II.(9)		II.
(25)					
rel. flex.	I. (23) utolsó				
	II. (22) utolsó				

K. M.

Fluencia	I. (2)	Flexibilitás	I. (4)	átl. orig.	I.
(19)					

		II. (1)		II. (1)		II.
(15)						
	rel. flex.	I. (19)				
		II. (17)				
	<u>K. K.</u>					
	Fluencia	I. (4)	Flexibilitás	I. (4)	átl. orig.	I.
(18)						
		II. (9)		II. (8)		II.
(13)						
	rel. flex.	I. (17)				
		II. (18)				

III. 6.sz. melléklet**helyezési rend az osztályban**L. R.

Fluencia	I. (14)	Flexibilitás	I. (8)	átl. orig.	I.
(6)					
	II. (4)		II. (4)		II.
(23)					
rel. flex.	I. (5)				
	II. (15)				

N. J.

Fluencia	I. (14)	Flexibilitás	I. (10) utolsó	átl. orig	
I.(24)					
	II. (13) utolsó		II. (10) utolsó		II.
(17)					
rel. flex	I. (15)				
	II. (2)				

O. A.

Fluencia	I. (10)	Flexibilitás	I. (3)	átl. orig.	I.
(1)					
	II (9)		II. (6)		II.
(11)					
rel flex	I. (3)				
	II. (10)				

R. K.

	Fluencia	I. (6)	Flexibilitás I. (2)	átl. orig.	I.
(9)					
		II. (6)	II. (1)		II.
(7)					
	rel flex.	I. (7)			
		II. (4)			

Sz. J.

	Fluencia	I. (1)	Flexibilitás I. (1)	átl.orig.	I.
(5)					
		II. (2)	II. (2)		II.
(4)					
	rel. flex.	I. (10)			
		II. (13)			

Sz. Ju.

	Fluencia	I. (1)	Flexibilitás I. (2)	átl. orig. I. (10)
		II. (4)	II. (6)	II. (2)
	rel. flex.	I. (18)		
		II. (20)		

IV. 6.sz. melléklet**helyezési rend az osztályban**Sz. A.

Fluencia	I. (10)	Flexibilitás	I. (7)	átl.orig.	I.
(17)					
	II. (5)		II. (3)		II.
(9)					
rel. flex.	I. (14)				
	II. (9)				

Sz. Á.

Fluencia	I. (8)	Flexibilitás	I. (3)	átl. orig.	I.
(13)					
	II. (7)		II. (4)		II.
(19)					
rel. flex.	I. (4)				
	II. (8)				

Sz. S.

Fluencia	I. (9)	Flexibilitás	I. (6)	átl. orig.	I.
(16)					
	II. (6)		II. (8)		II.
(24)					
rel. flex.	I. (11)				
	II. (21)				

T. K.

Fluencia	I. (11)	Flexibilitás	I. (10)	átl. orig.	I.
(3)					

II. (8)

II. (6)

II.(16)

rel. flex. I. (22)
II. (12)

T. F.

Fluencia	I. (13)	Flexibilitás	I. (8)	átl. orig.	I.
(15)					
	II. (5)		II. (5)		II.
(6)					
rel. flex.	I. (9)				
	II. (16)				

Ú. K.

Fluencia	I. (11)	Flexibilitás	I. (5)	átl. orig.	I.
(7)					
	II. (11)		II. (5)		II.
(5)					
rel. flex.	I. (6)				
	II. (3)				

V. 6.sz. melléklet**helyezési rend az osztályban***U. P.*

Fluencia	I. (7)	Flexibilitás	I. (5)	át. orig.	I.
(22)					
	II. (5)		II. (6)		II.
(21)					
rel. flex	I. (13)				
	II. (19)				

V. T.

Fluencia	I. (11)	Flexibilitás	I. (8)	átl. orig.	I.
(2)					
	II. (7)		II. (4)		II.
(3)					
rel. flex.	I. (16)				
	II. (8)				

V. I.

Fluencia	I. (5)	Flexibilitás	I. (7)	átl. orig.	I.
(14)					
	II. (3)		II. (3)		II.
(1)					
rel. flex.	I. (21)				
	II. (14)				